Ya? Ayr?mc?l??? Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ya? Ayr?mc?l??? Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32900

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ya? Ayr?mc?l??? Anketi (Ageism Survey), bireylerin günlük ya?amlar?nda kar??la?t?klar? ya?a dayal? ayr?mc?l?k deneyimlerinin s?kl???n? ve niteli?ini ölçmek amac?yla uyarlanm?? psikometrik bir araçt?r. Ölçek, özellikle ya?l? bireylere yönelik olumsuz tutum ve davran??lar?n de?erlendirilmesinde kullan?lmaktad?r. Türkçeye uyarlama çal??mas?, ölçe?in psikometrik özelliklerinin Türkçe konu?an popülasyon için geçerli ve güvenilir oldu?unu göstermi?tir.

Uyarlama çal??mas?, ölçe?in faktör yap?s?n? incelemi? ve yüksek iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa: 0.86) de?erleri elde ederek, Türk kültüründe ya? ayr?mc?l??? deneyimlerinin güvenilir bir ?ekilde ölçülmesine olanak sa?lam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Ya? Ayr?mc?l???, Ayr?mc?l?k, Gerontoloji, Psikometrik Özellikler, Ölçek Uyarlamas?, Ya?l? Bireyler.

Yazarlar

Erol, S., Ergun, A., Kad?oglu, H., Gur, K., Albayrak, S., ?i?man, F. N., Kolac, N.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin ya?amlar?nda kar??la?t?klar? ya? ayr?mc?l??? deneyimlerinin s?kl???n? ve çe?itli boyutlar?n? belirlemektir. Bu araç, özellikle gerontoloji alan?nda ya?l? bireylerin maruz kald??? ayr?mc?l?k türlerini sistematik olarak incelemek için geli?tirilmi? ve uyarlanm??t?r.

Uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?layarak, Türkiye'deki ya?l?l?k ve ayr?mc?l?k alg?s?n? ölçmek için güvenilir bir zemin olu?turmay? hedeflemi?tir. Elde edilen veriler, ya? ayr?mc?l???na kar?? geli?tirilecek sosyal politikalar ve müdahale programlar? için temel te?kil etmektedir.

Yap?

Ölçek, ya?a dayal? önyarg?, stereotip ve ayr?mc?l?k davran??lar?n? içeren geni? bir yap? olan **Ya? Ayr?mc?l???** kavram?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle sosyal d??lanma, hizmet reddi veya küçümseyici muamele gibi somut deneyimler üzerinden de?erlendirilir.

Yap?sal olarak, bireylerin ya?lar?ndan dolay? reddedilme, ihmal edilme veya yetersiz görülme gibi olumsuz etkile?imleri ne s?kl?kta ya?ad?klar?na odaklanmaktad?r. Ölçe?in tek faktörlü yap?da

ARABPSYCHOLOGY.COM

olmas?, ya? ayr?mc?l???n?n genel bir deneyim olarak ölçüldü?ünü göstermektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, faktör analizi yöntemleri kullan?larak incelenmi?tir. Yap?lan analizde, Keiser-Meyer-Olkin (KMO) de?eri 0.85 olarak bulunmu?, bu da veri setinin faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun oldu?unu göstermi?tir. Ayr?ca Bartlett Küresellik Testi istatistiksel olarak son derece anlaml? ç?km??t?r ($p < 0.001$).

Ölçe?in içerik geçerli?i (CVI) düzeyi ise 0.98 gibi oldukça yüksek bir de?erde rapor edilmi?tir, bu da maddelerin ölçülmek istenen yap?y? kapsaml? bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir. Madde toplam korelasyon de?erlerinin 0.85 ile 1.00 aras?nda de?i?mesi, maddelerin ölçülen yap?y? yüksek düzeyde temsil etti?ini ve iç tutarl?l??a katk? sa?lad???n? i?aret etmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l?k güvenirli?i, **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanarak de?erlendirilmi?tir. Analiz sonucunda Cronbach Alfa de?eri 0.86 olarak bulunmu?tur. Bu de?er, kabul edilebilir s?n?rlar?n üzerinde olup, ölçe?in maddeleri aras?nda yüksek düzeyde bir iç tutarl?l?k ve güvenilirlik oldu?unu göstermektedir.

Ek olarak, tüm maddelerin madde-toplam korelasyon de?erleri 0.31'e e?it veya daha büyük bulunmu?tur. Bu bulgu, her bir maddenin genel ölçek puan?na anlaml? bir katk? sa?lad???n? ve ölçek bütünlü?ünün istatistiksel olarak sa?lam oldu?unu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal do?rulamas? için yap?lan faktör analizi, KMO de?erinin (0.85) ve anlaml? Bartlett testinin ($p < 0.001$) verilerin faktörle?tirilebilir oldu?unu gösterdi?ini ortaya koymu?tur. Analizler sonucunda, toplam varyans?n %61.29'unu aç?klayan be? faktörün potansiyel olarak var oldu?u görülmü?tür.

Ancak, ara?t?rmac?lar bu be? faktörün istatistiksel olarak güçlü bir ayr??ma göstermemesi ve anlaml? bir bütün olu?turmamas? nedeniyle, ölçe?in pratik uygulamada ve yorumlamada **tek faktörlü bir yap?ya** sahip oldu?una karar vermi?tir. Bu yap?, genel ya? ayr?mc?l??? deneyimini tek bir skorla ölçme amac?na hizmet etmektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinal sürümü ?ngilizce)

Popülasyon Grubu: Ya? ayr?mc?l???na maruz kalan genel popülasyon, özellikle ya?l? bireyler.

Ya? Grubu: Yeti?kin ve ya?l? popülasyon.

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki yeti?kin popülasyonu üzerinde psikometrik özellikleri test edilmi?tir.

Test Metodolojisi: 3'lü Likert tipi derecelendirme sistemi kullan?lmaktad?r. Yan?t seçenekleri, deneyim s?kl???n? ölçmek üzere tasarlanm??t?r:

0 = Asla
1 = Bir kez
2 = ?ki kez ve daha fazla

Anahtar Kelimeler

Likert Ölçe?i, Ya? Stereotipleri, Sosyal D??lanma, Psikoloji, Psikometri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: saimeerol@hotmail.com (Sorumlu Yazar: Saime Erol)

Yaz??ma Adresi: Makalede belirtilen akademik veya kurumsal adres.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? 2016 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinlerin, sorumlu yazar Saime Erol ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilerek al?nmas? tavsiye edilmektedir.

Yay?n Y?l?: 2016 (Türkçe Uyarlama).

Kaynaklar

Erol, S., Ergun, A., Kad?oglu, H., Gur, K., Albayrak, S., ?i?man, F. N., ... & Kolac, N. (2016). The Psychometric Features of the Turkish Version of the Ageism Survey and the Frequency of Ageism. *International Journal of Gerontology, 10*(3), 170-174. http://dx.doi.org/10.1016/j.ijge.2015.12.002

Makalenin tam metnine eri?im için kullan?lan ba?lant?: reader.elsevier.com

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: the-ageism-survey-toad.pdf

Ya? Ayr?mc?l??? Anketinin Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri, orijinal dillerinde korunmu? olup hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ya?l? oldu?um için ev kiralama talebim geri çevrildi.

Ya??mdan dolay? ilgi çekici olmad???m gerekçesiyle reddedildim.

Bana, *bunu yapmak için çok ya?l?s?n* diyen insanlar oldu.

ARABPSYCHOLOGY.COM